

Jakub Trpiš

Volba

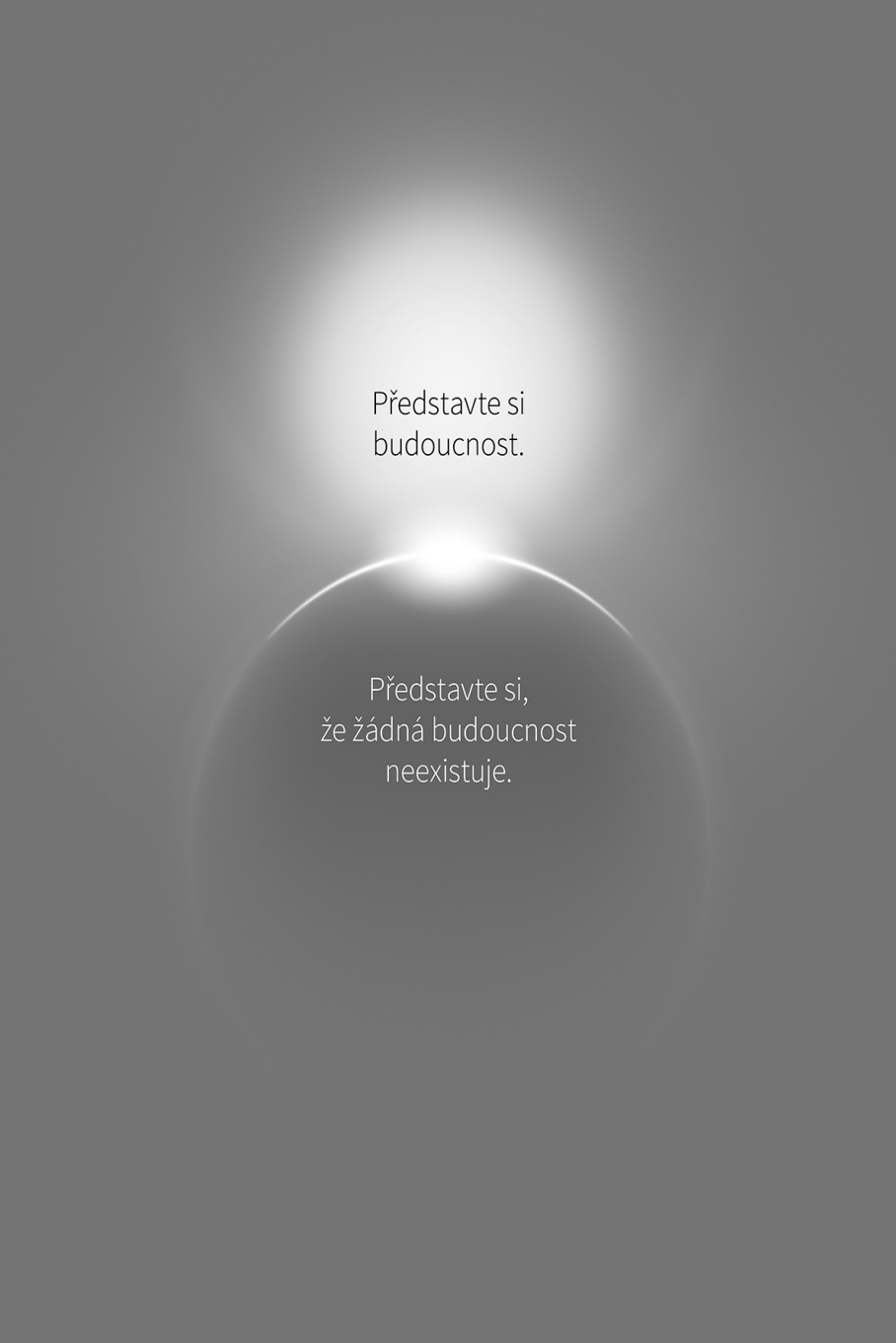
Klíčový okamžik

Jakub Trpiš

Volba

Klíčový okamžik

2017

Představte si
budoucnost.

Představte si,
že žádná budoucnost
neexistuje.

Publishing © 2016 Jakub Trpiš

Copyright © 2016 Jakub Trpiš

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form or by any means without the prior written consent of the Publisher, excepting brief quotes used in reviews.

ISBN 978-80-260-9868-3 (tisk)

ISBN 978-80-907044-0-4 (ePub)

ISBN 978-80-907044-1-1 (mobi)

ISBN 978-80-907044-2-8 (PDF)

Obsah

Část 1: Já

1/1 Autonehoda	9
1/2 Probuzení	16
1/3 Problémy.	19
1/4 Těžké rozhodnutí	24
1/5 Duše a ego	29
1/6 Otevřená mysl.	38
1/7 Matěj	42
1/8 Naplněný život	50
1/9 Svoboda	56
1/10 Důležitá zpráva	63
1/11 Kohlova rodina.	68

Část 2: My

2/12 Spojovatelka	77
2/13 Chlapec v kápi	81
2/14 Tým	86
2/15 Ve vězení	96
2/16 Vysněná budoucnost	103
2/17 Zázrak	113
2/18 Co když?	120
2/19 Ztracený	127
2/20 Všechno zlé je k něčemu dobré	132
2/21 Zasloužená dovolená	139
2/22 Hádky	147

Část 3: Volba

3/23 Mezi dvěma světy	154
3/24 Volební systém.	164
3/25 Pane premiére	170
3/26 Rozhovor	181
3/27 Klíčový okamžik	191
3/28 Neklidný svět	201
3/29 Bombové útoky	208
3/30 Poslední schůzka	212
3/31 Útěk z krytu	222
3/32 Náměstí.	229
3/33 Nový začátek.	235

Modlitba duše

*Zavři oči. Přestaň vnímat okolní šum
a zaměř se na své nitro.*

*Zhluboka se nadechni a pomalu vydechni,
jako příliv a odliv na oceánu.
Vnímej ty obrovské oceány uvnitř sebe.*

*Zhluboka se nadechni a pomalu vydechni,
jako když vítr šumí v listech stromů.
Vnímej ty velehory uvnitř sebe.*

*Zhluboka se nadechni a pomalu vydechni,
jako záře slunce.
Vnímej ten nekonečný vesmír.*

*Vnímej tu krásu tady a teď.
Vychutnej si ten přítomný okamžik.*

Část 1: Já

1/1 Autonehoda

Bylo to jako blesk z čistého nebe. Tomáš si rychle oblékl bundu. Myslel na jedinou věc: „Kdybych tušil, že dnes ráno vidím Elišku možná naposledy, rozloučil bych se s ní úplně jinak.“ Rychle doběhl ke dveřím a řekl vrátnému, co se stalo: „Musím do nemocnice, moje manželka měla autonehodu!“ Při tom mu vyhrkly slzy do očí, ale snažil se své city ovládat. Nemohl najít svoji zaměstnaneckou kartu, aby si otevřel dveře. Po chvilce trapného ticha ho vrátný pustil. Ve dveřích mu ještě stihl poděkovat. Vrátný na něj soucitně zavolal: „Dobře to dopadne, uvidíte!“ Venku pršelo, vyhrnul si límec své hnědé kožené bundy, aby si alespoň trochu zakryl holý krk. Malé a studené kapky tiše dopadaly na chladnou zem. „Brrr. Aspoň, že dnes jsem jel

do práce autem. Jinak bych si musel zavolat taxíka.“ zamumlal, když šmátral po klíších v kapse. Několikrát mu upadly na zem, než se mu podařilo vůz odemknout.

Ani se nepamatoval, jak do auta nastoupil. Znovu se stal duchapřítomným až po několika minutách jízdy. „Udělal jsem chybu,“ pomyslel si. „Musím teď dávat pozor na cestu.“ Snažil se věnovat veškerou pozornost řízení. Přesto mu na mysl přicházely různé vzpomínky. Vzpomněl si na den, kdy se poznali. V další myšlence se vrátil do domu, kde vyrůstal. Byl chladný den jako dnes a on ji představoval rodičům. Neustále se ujišťovala, jestli dělá všechno dobře, a byla hodně nervózní. „Budou mě mít tvoji rodiče rádi?“ zeptala se, když spolu byli o samotě. On se jen usmál a odpověděl: „Rozhodně ne tak jako já.“

Když zastavil na křižovatce na červenou, byl v půli cesty do nemocnice. Déšť cinkal na plechovou střechu, stěrače čas od času líně zavržaly o přední sklo. Po okénku nerušeně stékaly pramínky vody, každá kapka si šla svojí cestou, nezávisle na vůli ostatních. Nebo se řídily podle přesně stanoveného plánu? Spíš než kapky jej zaujali lidé přecházející po přechodu přímo před ním. Měli nepřítomné výrazy, jako kdyby jejich těla řídil nějaký autopilot, a byli myslí úplně někde jinde.

Když uviděl zamilovaný pár, vybavil se mu paradoxně den, kdy se jí svěřil, že si není jistý tím, že ji pořád miluje. Kdyby věděl, jakou bolest jí tím způsobí, nikdy by ta slova nevypustil z úst. Hlavou mu problesklo: „Musím jí říct, co k ní cítím a jak mi na ní záleží!“ Ta myšlenka rychle zastínila všechny ostatní. Jeho tělo zaplnila neobyčejně silná touha jí to všechno sdělit. Srdce mu bilo dvakrát tak rychle. Lekl se, jak zatroubilo auto, které stálo za ním. Byla zelená, on stál na křižovatce a zdržoval provoz.

Když telefonoval s nemocniční sestrou, neřekla mu, co se stalo. Nevěděl, jak vážně je jeho žena zraněná. Jestli je v ohrožení života. Ta nejistota byla to nejhorší, co kdy v životě zažil.

Chtěl být hned teď u ní – cítit, že je v pořádku. Chvilku mu trvalo zorientovat se v areálu nemocnice. Na urgentním příjmu řekl nejbližší sestře jméno své manželky. „Zavolám vám kolegy, na moment se posadte, prosím,“ řekla v klidu a zmizela v neda-
lekých dveřích. Oddělení bylo plné lidí, ale nikdo si rozrušeného Tomáše moc nevšímal. Byl tak nervózní, že si nemohl ani sed-
nout. Je v pořádku? Nebo právě doktoři bojují o její život? Nebo
snad?! Pořád mu to probíhalo hlavou. Jeho mysl mu předhazo-
vala ty nejčernější scénáře. Potom jako by se upokojila a ukazo-
vala mu jiné, daleko optimističtější možnosti. Třeba ji odvezli do
nemocnice jen na vyšetření, třeba má jen rozbitou hlavu, říkal
sám sobě. Nechával svým myšlenkám volný průběh. Na jednu
stranu cítil zmatek a neklid, na druhou pocit odevzdanosti.

Konečně k němu přišla jedna starší sestra a zeptala se jej na
jméno. „Pojďte se mnou, pane Jedličko,“ zamířila chabě osvět-
lenou chodbou vpravo. Vydal se za ní do malé světlé místnosti,
která určitě sloužila jako pracovna lékařů. U počítače seděl pod-
saditý doktor se šedivými vlasy. Vedle monitoru stála fotogra-
fie ženy, která držela v náručí malého chlapce (vypadali velmi
šťastně). Když si doktor všiml, jak je nesvůj, hned jej uklidnil:
„Nebojte, manželka bude v pořádku.“

Zvlhly mu oči, pocítil obrovský pocit štěstí. Najednou si
připadal o několik let mladší. Doktor pokračoval: „Vaše paní si
prožila těžký šok, nicméně nejeví známky těžšího zranění. Pro
jistotu ji podrobíme několika dalším vyšetřením, abychom se
ujistili, že nemá žádná vnitřní zranění. Necháme si ji tu ještě na
pár dní. Jestli chcete, můžete ji vidět. Leží na oddělení C, pokoj
vám řekne tady Blanka.“ Tomáš mu podal ruku a vykoktal ze
sebe: „Děkuji moc, pane doktore.“ On se jen usmál a odešel do
vedlejší místnosti, kde jeho kolegové zřejmě probírali něčí dia-
gnózu.

Zeptal se sestry Blanky, jak se dostane na oddělení C,
a svižným krokem se tam vydal. Po cestě si nemohl nevšimnout

nepříjemné scény, která se odehrávala v jedné z čekáren. Mladý doktor oznamoval příbuzným, že jejich milovaný zemřel. Plavovlasá žena propadla hysterickému záchvatu a muž vedle ní se ji snažil uklidňovat. Moc mu to nešlo. Tomášovi v tu chvíli došlo, jaké má převeliké štěstí. Najednou nezáleželo na tom, že jim zatékalo za komínem, že nedostal v práci přidáno nebo na jeho problémech s autem.

Prošel dveřmi do oddělení C a zeptal se sestry, kde leží Eliška Jedličková.

„Pokoj číslo 7,“ usmála se vysoká mladá blondýnka a poté pokračovala dál v rozvážení léků. Skoro běžel, aby byl co nejdříve u ní. Ani nezaklepal na dveře, jak byl rozrušený. Než k ní stihl dojít, posadila se na lůžku. Objali se a byl to ten nejkrásnější pocit na světě. Rozplakala se a vyhrkla: „Neviděla jsem ho. To auto. Byly v něm děti!“ Zase začala vzlykat. Hladil ji ve vlasech: „To bude v pořádku, Eli. Budou v pořádku, uvidíš.“ Ještě chvíli k sobě byli přitisknuti, aniž by někdo z nich cokoli řekl.

Po chvíli Eliška promluvila: „Karolína, moje kolegyně, měla jet se mnou, ale zpozdila se a nebrala mi mobil, tak jsem jela sama. Když jsem konečně vyjela, zdálo se, že už je vše v pořádku.“ Pak zmateně popsala křížovatku (snažila se pomoci si rukama, ale nemohla s nimi téměř hýbat), kde došlo ke srážce. Měla dát přednost, ale auta si všimla až na poslední chvíli. Nakonec ze sebe vysoukala: „Na-na-narazilo do mě zprava. Nevím, co by se stalo, kdyby vedle mě někdo seděl.“

Tomáš všemu naslouchal. Bylo velké štěstí, že Karolína dnes nejela s ní. Potom jí sdělil vše, o čem přemýšlel v autě: „Nevím, co bych dělal, kdyby se ti něco stalo.“

„Na to už nemysli, miláčku,“ odvětila a pohladila ho po zarostlé tváři. Milovala, jak se u toho vždy zatvářil. Potom spolu mluvili a mluvili. O důležitých věcech i o hloupostech. Dlouho si tak dobře nepopovídali. Až se ve dveřích objevila sestra s obědem a s rozmrzelým výrazem konstatovala: „Vaše manželka

musí odpočívat. Měl byste už jít.“ A ukázala přitom na hodinky. Políbil Elišku na rozloučenou a zmizel ve dveřích.

— • —

Pár následujících dnů nebylo ničím zajímavých. Venku neustále pršelo. Rodina i známí se Tomáše často ptali na Elišku, kterou po dvou dnech propustili z nemocnice. I pasažéři z druhého auta byli v pořádku. Možná i kvůli té nehodě se oba rozhodli, že si tento víkend zajedou na hory. Mohou strávit tři dny na chatě Ondry, jeho nejlepšího kamaráda. Ondra měl vždy zvláštní smysl pro humor. Když uviděl jeho ženu (a hojící se ránu na jejím čele), hned si rýpnul: „Proč nám děláš starosti, Eliško? Ty nevidíš auto, nebo co?“ a začal se smát. Tomášovi už to teď přišlo docela vtipné.

V pátek se vydali do Jeseníků. Chata byla vysoko v horách a nevedla k ní silnice, takže zaparkovali auto na odstavném parkovišti. Dál museli dvě hodiny pěšky. Po několika popršených dnech byla obloha bez mráček a oteplilo se. Asi po pěti minutách cesty potkali mladou ženu s vlčákem bez náhubku i bez vodítka. „Nebojte se, ona nikdy nikoho nekousla,“ usmívala se s hrdostí páníčka. „To, že to nikdy neudělala, neznamená, že nebudu první,“ odvětil Tomáš a usmál se, aby zakryl svůj strach.

Postupně se dostávali stále hlouběji do lesa. Nikde ani živáčka. Tomáš pociťoval, že čím dále je od civilizace, tím lépe se cítí. Stromy kolem se jakoby rozzářily. Sešel trochu z cesty, když uviděl mladou, asi tři metry vysokou jedli. Konce větví měly krásně zelené jehličí. „Letošní přírůstky,“ pomyslel si a přitáhl si jednu větvičku k obličeji. Voněla překrásně. Vzpomněl si na své dětství. Se svým dědou strávil na horách spoustu času.

Tehdy byl ještě naivní a myslel si, že změní svět. Chtěl procestovat všechny hory světa i místa, která nebyla na mapách. Být prvním tam, kde ještě nikdo nebyl. Jak přemýšlel nad svým

bezstarostným dětstvím, vzpomněl si na své děti ve škole. Najednou ho zamrzelo, že jim vždy z jejich očí srazí ty růžové brýle, když popisují, čím v životě budou. „Kdybych to neudělal já, udělal by to určitě někdo jiný,“ namlouval si. Někdo jim musí říct, jak to tady na světě chodí. Znovu se podíval na stromy a už mu přišly zase obyčejné. Ještě jednou si přivoněl k mladé jedli a rychlou chůzí se vydal na stezku za Eliškou. Slunce už zapadlo za Jelení hřbet a ochladilo se, když došli k chatě. Všude byl klid a ticho. Oranžová záře na obzoru pomalu ustupovala šedi a na hory přicházela mrazivá podzimní noc.

Když otevřeli vrzající dveře, nejdříve si prohlédli, jak tam bylo uklizeno. „Nesmíme tu nechat větší nepořádek, než tu byl, když jsme sem přišli,“ smála se. „Není to tak strašné,“ usoudil, když přejel prstem po komodě stojící naproti krbu. Nahodil přitom svůj obvyklý úsměv malého kluka. Zatopil v krbu, zatímco Eliška připravila skromnou večeři. „Zítra se půjdeme projít na rozhlednu, co ty na to?“ navrhnul.

„Mám jinou možnost?“

„Ach, ta tvoje fobie z výšek, miláčku,“ usmál se potutelně.

„Ach, ta tvoje fobie ze psů,“ vrátila mu to.

Večer si Tomáš docela užil. Vzpomínali na různé příhody z minulosti. „A pamatuješ, co tvůj otec řekl, když jsi mě přivedl domů?“ zeptala se jej.

„Jak bych mohl zapomenout? Křičel: ‚Díky Bohu! Už jsem si myslel, že jsi gay!‘ Pak padl na kolena a objal tě.“ Oba se teď rozesmáli.

„Až později jsem pochopila tátův opravdu zvláštní smysl pro humor.“

„Stejně tak jako sis zvykala na můj,“ strčil jí prst do nosu. „Heeej!“ bránila se Eliška a smála se: „Ty jsi pako.“ Teď ovšem zvážněla a roztřásl se jí hlas: „Když zavřu oči, vidím všude střepy od skla a uši mi rve, jak o sebe skřípou plechy těch aut. Nemůžu ten zvuk dostat z hlavy.“ Pohládl ji po kaštanových vla-

sech a objal ji. Položil její hlavu na svou hrud'. Tlukot jeho srdce ji velice uklidňoval, takže se brzy cítila v bezpečí. Vzpomínka na srážku se pomalu rozpouštěla jako led tající na jarním slunci.

Venku už byla pořádná zima a tma. Okna se mlžila. V krbu praskalo dřevo a příjemně hřálo. Oheň osvětloval stěny útulného pokoje, na kterých se vyjímaly ručně malované obrazy chat a srubů, které tady stály před více než sto lety (u každé malby byl letopočet). Chvíli si povídali a pak se pomilovali. Poslední rok nebyl jejich sexuální život dvakrát vášnivý. Snažili se počít potomka. Nedávno se od svého doktora dozvěděli tu nejhorší novinu – nemohou mít vlastní děti. Možná proto byl jejich vztah v předešlých měsících spíše chladný. Možná proto je sex příliš nebavil. Tak moc se snažili, aby otěhotněla, že zapomněli, jaká to může být zábava.

„Dneska to nebylo vůbec špatné,“ přišlo Tomášovi na mysl, když usínal.

1/2 Probuzení

Tomáš se probudil do chladného rána. Byla ještě tma. Světla v krytu se zapínala až v sedm hodin. Podle toho, jestli se svítilo, se dala alespoň rozeznat denní doba. Ve vzduchu se vznášel podivný zápach, až štípal do očí. Jako každé ráno si „udělal“ sklenici vody. Do zašlého hrnku, na kterém jej zaujal kýčovitý obrázek psa, si nalil vodu z kanystru a vhodil do ní chlorovou tabletu. Nechutnalo to moc dobře, ale už si na tu divnou chuť zvykl. Vždy ho přitom napadlo, jak asi chutná čistá voda. Ovšem pořád se měl lépe než na povrchu, nebo dokonce v adaptačním táboře. Denně tam byly odváděny tisíce lidí, které se podařilo identifikovat a chytit policií a armádou. Občanská válka zuřila po celé Evropě a on už ztrácel přehled, kdo s kým válčí. Položil nohy na hrbolatou zem a otřepal se zimou. Podlaha byla vlhká a studená. Rychle se obul a vstal.

Všiml si, že jeho soused neležel na své posteli. Chvilí trvalo, než si uvědomil, že zahynul při závalu před pár dny.

Vyšel ze středně velké ubikace, kde jich přespávalo kolem dvaceti. Vydal se temnou chodbou do sprch. Zdi byly mokré a špinavé. Prázdnou chodbou se neslo hučení, které vydával obří ventilátor vhánějící do této části komplexu čerstvý vzduch z povrchu. Kdysi to bývalo metro. V době války sloužily podzemní tunely jako úkryt pro statisíce lidí. Boje zuřily po celém světě. Na Čínu, USA a Japonsko dopadly desítky atomových bomb, v Africe řádil nový druh viru, pravděpodobně biologická zbraň. Evropou zmítala občanská válka, v Asii byl hladomor tisíciletí a v Austrálii téměř nezvládali neustálé návaly uprchlíků. Jako jediná země, která si udržela status neutrality, teď bojovala s obrovským zalidněním a nájezdy pirátů.

Nikdo už nevěděl, kde přesně válka začala. Nikdo si nebyl jistý, na čí straně je určitý národ. Některé země měnily stranu

v konfliktu tak často, jak často se v jejich vedení střídaly různé povstalecké frakce. Po celém světě sužoval lidi strach a nedůvěra. Člověk si nebyl jistý, jestli se pro příští skupinu, která se chopí moci, nestane nepohodlným. O Česko se teď mezi sebou přetahovalo několik hnutí, jejichž členové byli před rozpadem Ruska v jeho armádě.

Lidé přestali říkat, co si myslí, a raději opakovali názory toho, kdo byl zrovna u moci. Příliš mnoho jejich příbuzných zmizelo, když se snažili něco změnit. Tomáše vytrhl z přemýšlení nějaký křik. „Asi zase někoho okradli,“ pomyslel si. Konečně došel až ke sprchám. Fronta byla menší než obvykle, a tak se rychle dostal na řadu. Bohužel pět minut sprchování na týden bylo jen slabou náplastí na jeho churavé, strádající tělo. Ve sprše si dával pozor, aby se holou kůží ničeho moc nedotýkal. V krytu totiž řádily různé kožní choroby. Po sprše si zašel do jídelny na snídani. Naklonil se nad mastným a špinavým okénkem a přecedil mezi zuby: „Třicetčtyřku.“ Ze všech jídel, která se tu podávala, se alespoň tohle dalo jíst, i když do normálního jídla to mělo asi tak daleko jako šachy ke sportu. Při jídle se rozhlédl kolem sebe. Všichni lidé hleděli do svého talíře a byli potichu.

Opět se zahloubal do myšlenek. I když to tady v krytu bylo hrozné, měl pořád velké štěstí. Byl výborný učitel, zdravý muž a měl dobrý původ. Našli pro něj místo v centrálním krytu. Původně to bylo pražské metro. To přestalo jezdit brzo potom, co se bombové atentáty na něj staly běžnou součástí života. On měl za úkol učit v místní škole děti nejvyšších politiků (tedy těch, co zrovna vládli). Podíval se na staré odřené hodinky, zhltnul poslední sousto a pospíchal do třídy.

Děti v jeho třídě měly utrápený, dospělý výraz. I když si měly užívat bezstarostného dětství, téměř se nesmály a mluvily spolu jen, když to bylo nutné. Jedna holčička v modrých šatech se na něj dívala jinak. Když si ji prohlédl, všiml si, že na jejích rukou jsou modřiny a ve tváři je umaštěná a téměř bez výrazu.

Vypadala jako panenka, kterou někdo před léty vyhodil do kanálu. Často s ní musel potřást, aby ji přivedl k vědomí. Kromě učení dětí měl za úkol poskytovat svůj biologický materiál pro vybrané ženy. Vtom se mu myšlenky vrátily k Elišce. Měla být v krytu s ním, ale něco se pokazilo. Transport nedorazil. Nejspíše už byla mrtvá. Sklonil hlavu k lavici a začal se tlouct pěstí do čela. Dvě děti v první lavici na chvíli zvedly hlavu, pak se ale vrátily k opisování.

Tomáš ztratil veškerou naději, když se o smrti své ženy dozvěděl. Na ten den nikdy nezapomene. Všude byla tma, vlhko a obrovská zima. Mráz a beznaděj prolézaly až do morku jeho kostí. Jako by mu přímo do žil pumpovali ledovou vodu. Nic na světě ho nedokázalo utěšit. Za poslední peníze si koupil pančovaný alkohol a provaz. Zachránili ho v poslední chvíli. Nikdo mu nic neříkal. Sebevraždy tu byly běžné. Nikdo nechtěl žít jako krysa pod zemí. Nikoho už nebavil život bez naděje. Svět se stal temným místem. Ta temnota byla cítit na každém kroku, byla vidět v očích každého, na koho se podíval. Holčička v modrých šatech, kterou před chvílí sledoval, vstala z lavice. Její mastný a zubožený obličej se naklonil nad jeho rameno, aby mu pošepkala:

„Temnota se blíží. Svět zanikne, protože jsi za něj přestal bojovat. Svět shoří.“

„Jaká temnota? Co to má znamenat?“ vyděsil se. S těmi pocity a myšlenkami se probudil. Celé to byl jenom sen!

„He-he-heh“, snažil se nabrat dech. Měl stejný pocit beznaděje jako ve snu. Přitisknul si hlavu ke kolenům a po tvářích mu stékaly slzy. Srdce mu bilo jako o život. Musel vzbudit i Elišku, která ho začala hladit po zpocených zádech: „Byl to jen sen, miláčku, už je to dobré.“

„Fu-fuh. Myslel jsem, že ty sny už skončily.“

1/3 Problémy

Víkend na horách byl příjemným odpočinkem. Teď se ale musel vrátit do běžného života plného splácení půjček, hádek s kolegy a domlouvání svým žákům. A přece jen to bylo teď trochu jednodušší. V pondělí měl vyučování do pozdního odpoledne. Během dne se jej kolegové často ptali, jak se daří Elišce po autonehodě. Vždy jim s úsměvem odpověděl, že už je vše v pořádku.

Po obědě, který za nic nestál, jej čekala hodina občanské nauky se 4. A, jeho oblíbenou třídou. Nějakým způsobem se dostali k diskuzi o pomoci druhým lidem. Bětka vyprávěla příběh svého bratrance Jakuba. Měl pětadvacet let, neměl stabilní zaměstnání, čekali s jeho přítelkyní dítě a už teď měli obrovské dluhy. „Teta se strejdou sami nemají moc peněz. Jejich situace se spíše zhoršuje, než aby se zlepšovala. Kdo ví, co s nimi teď bude,“ dodala. „Já bych je v tom nechal pěkně vymáchat,“ prohlásil sebevědomě Robert, třídní machr.

Lenka, třídní hipisačka, po něm vyštěkla: „Tys byl vždycky debil.“ Tomáš často dával svým žákům prostor pro výměnu názorů. I to byl jeden z důvodů, proč k němu měla většina třídy přirozený respekt. „Co byste Jakubovi poradili?“ vyzval je k otevřené diskuzi. „Jakubova přítelkyně by měla jít na potrat,“ ozval se Lukáš, Robertův nejlepší kamarád. „Ty asi nikdy nebudeš mít přítelkyni, vole,“ uzemnila ho Beátka a klidným hlasem pak dodala: „Myslím, že by měli obejít všechny banky a vysvětlit jim svoji situaci. Banky by určitě přistoupily na snížení splátek.“

Do diskuze se teď zapojil Dominik, Tomášův oblíbenec: „Banky zajímá jen zisk. Paní za přepážkou se na tebe usmívají, aby tě přesvědčily, že potřebuješ půjčku. Když pak přijdeš, že nemáš z čeho splácet, nepomůžou ti.“

„Máš pravdu, Dominiku, většinou se nepodaří vyjednat snížení splátek. I když poslední dobou se přístup bank v tomto směru mění. Co bys Jakubovi doporučil?“

„Přístup se mění, protože banky ví, že lepší je dostat z klienta méně peněz než žádné, a tak se chtějí dohodnout. Jakub by měl poprosit své rodiče, jestli se k nim mohou prozatím nastěhovat. Peníze, které by jinak zaplatil za nájem, by mohl použít na splácení dluhů.“

Robert s Lukášem se tomu hlasitě zasmáli, Robert ještě dodal: „Chytráku. Ti jsou rádi, že se takového nepovedeného syna zbavili.“ Načež se poklidná třídní debata proměnila v hospodskou hádku – asi pět žáků se začalo navzájem překřikovat (Lenka do toho třískala učebnicí o lavici), samozřejmě ani jednomu z nich nebylo rozumět. Tomáš se na Roberta i Lukáše přísně zadíval: „Na vás musí být rodiče opravdu pyšní, pojdte oba k tabuli, však já vám srazím hřebínek. Diskuze se ukončuje, poděkujte těm dvěma.“ Místností se ozvalo nesouhlasné bručení, které spíše souviselo s ukončením diskuze než s vyzkoušením třídních frajírků.

Zkoušení dopadlo dle očekávání. Robert dostal za pět a Lukáš za čtyři. „To proto, že ses aspoň trochu snažil, Lukáši,“ vysvětlil rozdíl mezi známkami.

Další výuka nebyla vůbec ideální. S prváky měli probírat vzrůstající počet případů šikany na škole, ale žáci vůbec nechtěli spolupracovat a šikanu spíše obhajovali. Tomáš nad diskuzí úplně ztratil kontrolu. Ředitelka už ho minule varovala, že pokud se situace mezi ním a touto třídou nezlepší, dostane ji jiný učitel.

„Pfuuuu,“ vyšel unaveně ze třídy. Chodba byla prázdná a chladná, na zdech visely už léta stejné obrazy. Připadal si teď tak starý a opuštěný. Nějací žáci prošli kolem něj a pozdravili ho. On se na ně stihl jen zamračit. Potom se vydal do zasedačky, kde měli každý týden poradu. Po cestě rozjímal nad vyvoláním Roberta a Lukáše: „Možná jsem na ně byl moc tvrdý.“

Na poradě to pořádně vřelo. Škola měla finanční problémy. Honza vysvětloval, proč jejich gymnázium dostalo méně peněz od města, než očekávali. On se do hádky také zapojil, když reagoval na nápad vystrašit zastupitelstvo možným snížením počtu žáků: „Nemůžeme město takto vydírat.“

„Tys byl vždycky měkký. Je vidět, že jsi nebyl na vojně, panáčku,“ vyzval ho na souboj Karel. V té chvíli si Tomáš uvědomil, jak moc ho nesnáší! Stačí ho jen potkat na chodbě a hned má zkaženou náladu. A teď jej ponížil před jeho kolegy. Nečekal a Karlův útok opětoval: „Jsi podpantoflák a svoje komplexy si vybíjíš tady ve škole!“

Karel už se nadechoval, aby zasadil poslední, smrtelnou ránu, když ho zastavila Jindřiška. „Tak dost, pánové,“ řekla s klidem a dlouholetou zkušeností ředitelky. „Takto ten problém nevyřešíte. Musíme být jednotní. Navrhuji sejít se se starostou a situaci mu popsat. Řekneme mu o možném snížení počtu žáků, protože tak to je. Už nemáme kde jinde šetřit. Honza se s ním dobře zná, tak to s ním probere. Ale rozhodně nikoho nebude vydírat,“ při těch slovech se přísně podívala na Karla.

Porada skončila, a tak Karel přišel dokončit, co začal: „Ještě jsme spolu neskončili, ty mamínčin mazánku.“ Tomáš chtěl nějak zareagovat, ale nezmohl se na nic jiného než na „Jasně“. Incident ho připravil o poslední zbytek dobré nálady.

Po cestě domů zmokl. Mimo mokrých ponožek ho dostihly další problémy, kterými se užíral už delší dobu. Vlastně celé odpoledne i večer byly plné vyčerpávajících myšlenek – zaplacení dluhů, nenávisť ke Karlovi, špatné stravovací návyky a další nepříjemnosti. Navíc se fyzicky cítil čím dál hůře.

Iritovalo ho, že se musí na všechny usmívat a dělat, jak se má dobře. Byl nasraný a nemohl to ani nikomu říct. Každý po něm něco chtěl. Nemohl vyhovět všem. Připadal si jako student ve škole. Každý učitel si myslí, že zrovna jeho předmět je nej-

důležitější. Až na to, že to nebyli učitelé, ale jeho rodina, známi a kolegové.

Měl pocit, jako když někde po cestě ztratil důležitou část sebe samého. Jenže si nemohl vzpomenout, jakou a kde to bylo. Pak se mu myšlenky stočily k jeho nočním můrám. Vyschlo mu v krku a musel si sednout. Už jenom pomyšlení na ně jej téměř paralyzovalo. Eliška nebyla doma a on se cítil tak sám. Tikot nástěnných hodin bylo to nejzajímavější, co se v bytě a vlastně i v jeho životě odehrávalo. Zašel si do místní hospody na pivo. Když se pozdě večer vrátil domů, tak už spala. Lehl si vedle ní a neměl pochyb.

Pocit, se kterým tak dlouho bojoval a který zmizel po té autonehodě, se vrátil. Ležel vedle své ženy, a přesto se od ní cítil tak nesmírně daleko. Ať se snažil sebevíc, nemohl se toho dojmu zbavit. Připadal si jako ve svém snu. Všude byla tma, vlhko a obrovská zima. Kosti a klouby ho rozbolely. Jedna jeho část zemřela. A o chvíli později zemřela znova. To neustálé umírání, návrat naděje a opětovné umírání ho deptalo. Deprese zachvátila celé jeho tělo. Hlavou mu probíhaly tisíce myšlenek. Nedokázal si vybavit, kdy se to stalo. Kdy ji přestal milovat. Dívku, se kterou chtěl strávit celý život. Ten pocit lásky po autonehodě byl jen její vedlejší účinek a problémy to jen na chvílku zakrylo. Teď se nutil ji milovat stejně jako předtím. Nechtěl jí zlomit srdce. Kdysi dávno si totiž slíbil, že jí nikdy neublíží.

Trvalo to poslední rok. Nic jí neřekl. Jednou se o to pokusil, ale nešlo to. Eliška to tušila, když se ho před měsícem zeptala, jestli ji má rád. Nedokázal jí tehdy pořádně odpovědět. Trápila se s ním a stejně jako on dělala, jako že se nic neděje. Hráli hru na šťastné manžele, aby nikdo v okolí nezjistil, že je konec. Konečně mu to došlo. Nechtěl jí ublížit, a proto hráli představení „Nejšťastnější manželé na světě – všichni se dobře dívejte!“. Jenomže tahle přetvářka jí ublížila daleko více.

Celá ta pravda na něj těžce dopadla a tížila ho na prsou jako obří balvan. Zradil ji. Zradil sebe. Samotné by jí bylo o moc lépe než s manželem, který ji nemiluje. Před třemi měsíci dokonce uvažoval o nevěře. Zachránila ho jen jeho zásadovost. Konečně mu došlo, že je lepší žít sám než žít v nefungujícím vztahu. Jenže neměl ani dost sil to změnit.

Tomáše teď naplno pohltil pocit naprosté prázdnoty, zrazení sebe samého, odcizení a smutku. Problémy ve škole, s penězi, beznadějně sny a naprostá agonie vůči jeho vlastní ženě způsobily, že ho štvalo všechno, na co pomyslel. Když mu bylo dvacet, myslel si, že v této době bude mít krásný velký dům a dobře placenou práci, která ho baví. Představoval si manželku, kterou nade vše miluje, a krásné děti. Místo toho měl spoustu dluhů, malý byt a hroutící se vztah. Práce už ho nebavila. Selhal i jako muž, když nedokázal zplodit své ženě dítě.

„Je mi třicet dva let, nic jsem v životě nedokázal a nenávidím sám sebe,“ uzavřel to.

Měl chuť zmizet. Chtěl vyskočit z postele a někam utíkat. Je jedno kam. Hlavně pryč odsud. Pryč z toho posraného života, kde se neměl čeho chytit. Kde se neměl o koho opřít. Je konec! Derniéra. Už neměl ani dostatek sil být naštvaný.

„Možná by bylo lepší, kdybych se zítra neprobudil,“ pomyslel si a s tím pocitem usínal. Všude byla tma, vlhko a obrovská zima.

1/4 Těžké rozhodnutí

Když se Tomáš ráno vzbudil, dlouho se odhodlával otevřít oči – nebylo mu o nic lépe. Naštěstí se noc obešla bez dalších nočních můr. Nebo si je jen nepamatoval? Po cestě do práce o všem znovu přemýšlel. Jeho neklidná mysl neustále chrlila stovky myšlenek. Z naprosté nesoustředěnosti na to, co se kolem něj děje, jej vytrhla až malá holčička. „Nemůžu najít svého pejska. Co mám dělat?“ potahovala. Netušil, kde se tam vzala. Měla na sobě červené tepláky (od kolen dolů zablácené) a žlutou hrubou bundu. Držela v rukou prázdné vodítko, z nosu jí teklo, pihatá tvář byla ulepená slzami a uši měla rozpálené do ruda – dokonalá hromádka neštěstí.

„Bezva, život v hajzlu a teď ještě musím hledat nějakého čokla, když psy k smrti nesnáším! Co je to za nápad, poslat tak malé dítě venčit psa? Její rodiče asi nejsou v pořádku,“ postěžoval si v duchu. Až ho překvapilo, kolik má v sobě zloby. Podíval se na děvčátko, které se na něj usmívalo, a ani nevěděl, proč jí nabídl pomoc: „Možná běžel k řece, pojďme se tam podívat.“ Jako by to ani neříkal on. Šli mlčky k řece. Ranní mlha, teď stále častější, zhoustla tak, že bylo vidět jen na pár kroků. Holčička se s radostí (a křikem) rozběhla k nedalekým stromům, kde se bezstarostně venčil její pes. Tomáše to potěšilo. „Aspoň jednoho problému jsem se zbavil,“ pomyslel si a spěchal do práce. Po cestě si uvědomil: „Musím s tím něco udělat. Ani se nepamatuju, kdy jsem byl naposledy šťastný. Takhle to dál nejde.“

Během polední přestávky ho napadlo, že by mohl zajít za školním psychologem, ale vzápětí mu došlo: „Moc mu nedůvěřuju, co kdyby to řekl Karlovi? Jsou to dobří kamarádi, to já nemám zapotřebí.“ Vtom se mu najednou rozsvítilo: „Počkat! Mohl bych zavolat své kamarádce Kláře. Jednou se zmínila o svém známém, který ji zbavil depresí po potratu. Říkala, že je to skvě-

lý člověk, a od té doby, co jí pomohl, vypadala daleko šťastnější, vyrovnanější a byla odhodlaná mít další dítě, které bude napros-to v pořádku. Nechtělo se mu s ní moc mluvit a raději to řešil po-mocí smsek. Dala mu přesnou adresu a domluvila s Kohlem ter-mín na čtvrtek odpoledne. Tak se ten muž totiž jmenoval. „Hned je mi líp,“ pomyslel si (jeho koutky se nepatrně nadzvedly).

Další dny se mu honilo hlavou, jestli je rozumné jít za ne-znáмым člověkem a vykládat mu o svých problémech. „Není to chyba?“ ptal se sám sebe. Na druhou stranu ten muž pomohl Kláře srovnat se s něčím tak hrozným, jako je potrat. Nakonec se sám se sebou dohodl, že to alespoň zkusí. Elišce zalhal, že se zdrží v práci, a vydal se do centra města, kde měl Kohl pracov-nu. Byl slunečný podzimní den. Vyběhl nahoru po schodech, na dveřích bylo napsáno „MUDr. Martin Konečný, psycholog a lé-čitel“, přesně jak popisovala Klára. Naposledy zaváhal, zda vejít, nakonec zaklepal a vstoupil do dveří.

Ihned ucítil vůni marihuany. Na obitých skříních se válely různé papíry, uprostřed pracovny byly parkety zakryté vybled-lým perským kobercem a otevřeným oknem sem vanul čerstvý, ale chladný vzduch. Přesto byl v místnosti docela pořádek a vše sem jakoby patřilo. Na starém koženém křesle seděl muž, kte-rý vypadal stejně staromódně jako zbytek jeho kanceláře. Měl tmavé volné tričko s potiskem, jaké se nosilo před léty. Na sněd-ší pleť navazovaly prořídle kudrnaté vlasy. Mohlo mu být něco kolem padesáti. Podle popisu Kláry to byl ten, kterého hledal. „Já jsem Tomáš,“ představil se. „Já jsem světlo,“ odvětil a dal si dalšího čouda.

Stál tam jako opařený. Nevěděl, co na to odpovědět. Ten muž se tím očividně bavil. „Mé světlo zdraví a pozdravuje světlo v tobě,“ řekl s úsměvem a ještě dodal: „A teď si sedni na prdel.“ Konečně se dopracoval k nějakým slovům: „A kam si mám sed-nout?“ Kohl si dal dalšího čouda, chvíli jej upřeně sledoval, až to jeho hosta značně znervóznilo, a pak odvětil: „Na zemi je místa

dost, ale doporučuju ti ten perský koberec. Sedí se na něm dobře a budeme na sebe vidět.“ Čekal cokoliv, ale tohle ne! Cítil se ukřivděný, namítl:

„To mám jako sedět na zemi jako nějaký tvůj sluha? Jednám s lidmi jako rovný s rovným a totéž očekávám od ostatních.“

„Budeš sedět na zemi jako můj žák. Překvapuje mě tvoje reakce. Myslel jsem, že jsi dále.“

Vůbec tomu nerozuměl. „Tvůj žák? Jak dále? Vždyť o mně nic nevíš!“ vykřikl na něj a pomyslel si o něm hodně nepěkné věci.

„Tvoje ego mi tu smrdělo, už když si vycházel po schodech,“ opětoval útok, ale měl při tom podivuhodně láskyplný výraz. Ale to nebylo všechno:

„Necháváš se ovládat svým egem, jsi jeho vězněm. Ego je dobrý sluha, ale špatný pán. Myslíš jen na své problémy. Máš pocit, že se proti tobě spiknul celý svět. Nedokážeš pořádně jíst, spát ani milovat. Chodíš do práce a z práce jako živá mrtvola. Tohle není život, ale pomalá smrt. Nenávidíš sám sebe za to, čím ses stal, jen si to nedokážeš připustit. Díváš se jen na sebe a nevnímáš okolní svět. Ztratil jsi svoji jiskru. Zapomněl jsi úplně na všechno. Na všechno! Pořád máš pocit, že o tobě vůbec nic nevím?“

Opět mu došla slova. Nevěděl, jak má reagovat. Zavržení křesla teď způsobilo, že se cítil ještě trapněji. Rozhodl se odejít, aby unikl tomu ponížení. Než stihl něco říct, Kohl se na něj usmál: „Můžeš jít, naše první lekce skončila. Vrať se, až uznáš za vhodné. Mé dveře jsou ti otevřené každou středu od dvou odpoledne.“

„Co? Vrátit se sem a nechat se ponížovat? To's uhodl,“ odsekl a v duchu to zakončil: „Ty debile jeden!“ Ani se na něj nepodíval, jen beze slov odešel. Když byl ve dveřích, Kohl na něj ještě zavolał: „Můžeš se stát něčím víc!“

Když scházel po schodech, myslel, že vybuchne vzteky. Byl tak rozrušený, že si ani nepamatoval, jak se dostal domů. Když se z něj Eliška pokoušela dostat, co se děje, odbyl ji: „Mám nějaké problémy ve škole.“

„Že by zase Karel?“

„Nechci o tom teď mluvit,“ odsekl a šel si brnkat na kytaru. To jediné ho vždy dokázalo uklidnit. Jeho mysl se soustředila na jednu jedinou myšlenku: „Nikdy se tam už nevrátím!“

— • —

Následující dny nedokázal myslet na nic jiného. „Je to feťák, který nikdy neměl dostat lékařské osvědčení,“ tvrdila jedna jeho část. „Co ovšem znamenalo, když sám sebe nazval světlem? Na co všechno jsem zapomněl?“ říkala jiná část. V jeho mysli spolu hovořilo několik hlasů, ale tyto dva byly nejvýraznější. Už si nebyl tak jistý tím, že se tam nevrátí. Ten podivín měl něco, co on ne. Co to bylo? Chtěl znát odpovědi na svůj život a cítil, že on mu je může dát.

Má zůstat hrdý a nikdy se tam nevracet, nebo hledat v životě smysl? Jako vždy, když se nedokázal rozhodnout, vyrazil do hor. Tam ho nerušili ostatní lidé svými neustálými starostmi, hloupými řečmi a přetvářkou. Dnes byla všude mlha. Město bylo zahaleno smogem a slunce vypadalo jako měsíc v úplňku – bylo stěží vidět. Vypadalo stejně studeně a vyhasle jako on. Navíc vzduch ve městě hrozně zapáchal. Tomáš se těšil, až se dostane pryč.

Jakmile se dostal nad smogovou hladinu, naskytl se mu nádherný pohled na smaragdovou oblohu bez mráčku. Stoupal výše.

„Skoro jsem zapomněl, jak je to tu krásné.“ Napil se z lahve. Neznal nic, co by chutnalo tak dobře jako obyčejná voda, vy-chutnával si každý doušek.

Stoupal ještě výše. Paprsky slunce hladily jeho znavené tělo. Dokonce si mohl sundat bundu, protože tady bylo daleko tepleji než ve smogem zamořeném městě. Podzim se chýlil ke svému konci. Tohle byly poslední teplé dny v roce.

Když vylezl nahoru, byl zhruba ve výšce 1500 metrů nad mořem. Usadil se na svém oblíbeném místě. Byl zde dobrý výhled a nikde se tady nepotulovali turisté. To, co viděl, vypadalo spíše než realita jako impresionistické malířské dílo.

Na obloze nebyl jediný mrak. Řeka, která stékala do jižního údolí, se ztrácela v moři tvořeném mraky. Kopce vyrůstající z onoho oceánu měly tolik barev, kolik si jen dokázal představit. Slunce příjemně hrálo do tváří a vál jemný váněk. Nevěděl, jak dlouho byl „mimo“, ale úplně propadl tomuto uměleckému dílu. Vzpomněl si na své dětství. Když mu bylo osm, ztratil se v cizím městě. I teď, po letech, se jej zmocnila stejná hrůza. Bloudil ulicemi, které vypadaly jedna jako druhá. Otáčel hlavou kolem dokola a hledal máminy šaty. Unavený se posadil na špinavé schody, schoval tvář do svých maličkých dlaní a naříkal. Chvilí na to uslyšel její sametový hlas: „Tady jsi, ty můj andílku.“

„Andílek,“ pousmál se.

„Proč jsem tak nespokojený? Proč nedokážu říct Elišce sbohem? Kde se vzaly ty sny? Co se to stalo u Kohla? Jak to, že o mně tolik věděl? Proč mě to tam tak táhne, sakra?!“ Pocit toho, že musí zpátky, byl tady nahoře o dost silnější. Když se jeho mysl opět uklidnila, zbyla v ní jediná myšlenka:

„Musím zpět.“

Od výletu na hory uběhlo několik dní. Mezitím na Tomáše dolehla dobře známá apatie. Pomalu jej nahlodávala, projevovala se hlavně podrážděností. Kolegové i kamarádi si všimli, že není ve své kůži, ale jejich otázky vždy zahrál do autu. Věděl, že musí tuto středu za Kohlem, jinak už se tam nikdy neodhodlá. „Teď, nebo nikdy.“ Ve středu měl běžně odpolední výuku, ale dnes mu odpadla. Mohl tedy k němu. Sny se teď opakovaly téměř s každodenní pravidelností. Až na malé obměny byly stejné. Jako by se zasekly stejně jako gramofonová deska.

Nesnášel, když se musel tlačit v MHD. Raději zvolil svižnou chůzi do centra, kde byla Kohlova pracovna. Vyběhl po schodech do druhého patra. Vzduch byl trochu cítit marihuanou, ale byla to příliš slabá vůně, než aby byla z dnešního dne. Hned když vešel do dveří, naskytl se mu podobný pohled jako minule. Vybledlý perský koberec, odřené skříně a Kohl sedící na starém koženém křesle. Když Tomáš vešel do místnosti, zvedl hlavu a usmál se na něj. Udivilo ho něco, čeho si minule nevšiml. Kohl měl velmi výrazné rysy v obličeji. Oči byly moudré a laskavé, byla v nich jiskra jako v očích malého chlapce.

„Jsem moc rád, že jsi přišel,“ začal Kohl láskyplným hlasem a pokračoval: „Vím, že to pro tebe nebylo lehké, ale zvládl jsi první lekci.“ Tomáš se zarazil. Teprve asi po třiceti sekundách z něj vypadlo: „Co?! Jaká první lekce?“

Kohl zavřel notebook a pohodlně se usadil ve svém křesle (dlouze zavržalo). Potom se dal do vysvětlování: „Především musíš získat opětovnou vládu nad svým egem. Tobě to trvalo přesně dvanáct dnů. Časem se to naučíš zvládat rychleji.“

„Dost jsem o tom pochyboval, ale nakonec jsem se rozhodl přijít. Měl jsem opravdu velkou zlost.“

„Pochybnosti jsou normální, ale nesmíš se jimi nechat zlomit. Zlost, pocit viny a strach jsou dar. Říkají ti, že sníš špatný sen. Ukazují ti, že žiješ falešný příběh, upozorňují tě, že prožíváš neaktuální situaci.“

Tomáš ani nevěděl proč, ale vše ze sebe vychrlil: „Každý šel dál, každý se někam posunul, jen já mám pocit, že jdu zpět. Cítím se ztracený. Mám pocit, že jsem v nějaké hře, ale nemohu ovlivnit její výsledek. Nedržím v ruce ovladač. Jako kdybych mohl jenom pozorovat.“

„Lidé mají často někde uvnitř zakódováno, že život musí být boj. Zkus dát ruce na týl a zamávej s nimi.“

Aniž nad tím uvažoval, dal si ruce za hlavu a mával s nimi. Ptal se přitom: „A to pomůže-e?“

Kohl se doširoka usmál: „Ne, ale dobře se u toho bavím.“

„Zase si se mnou hraješ. Stejně jako minule,“ opáčil Tomáš.

„Minule jsem dělal, co bylo třeba, abych ti pomohl vymanit se z tvého osobního pekla. Teď se snažím, aby ses naučil smát sám sobě.“

„Jak jsi to myslel, že jsem získal nadvládu nad svým egem?“

„To bude na delší vyprávění. Posad' se na koberec a dobře poslouchej. Můžeš se samozřejmě ptát, pokud něčemu nebudeš rozumět,“ ukázal Kohl tím směrem.

„Proč mám sedět na zemi jako nějaký sluha?!“

„Vidím, že s upřímností problém nemáš. To je dobře. Musíš sedět na zemi. Jen tak se naučíš ovládat své ego.“ On se jen ušklíbl a s nechutí se posadil na podlahu vedle něj.

Kohl začal vyprávět: „Když ses narodil, přání tvé duše bylo stejné jako přání ega – dýchat. Byl to první a vůbec nejtěžší úkol, který nás všechny v životě potká. Celá tvá bytost se zaměřila na tento jediný cíl. Všechny tvé buňky se během pár vteřin musely naučit žít v jiném světě, ve světě bez matky. Svět v lůně byl plný bezpečí, lásky a jistoty. V lůně byly tvá duše i ego jedním. Stejně tak jako v prvních měsících po narození.“

Tomáš mu skočil do řeči: „A co to má co společného s mými potížemi v životě?“

„Úplně všechno. Duše a ego byly jedním ještě měsíce po tvém narození. Už ses necítil tak jistě, protože tvá matka občas odešla, takže jsi byl sám. Občas tě nenakrmila, když jsi měl hlad, takže už jsi necítil takovou jistotu. Občas se ti něco zlého stalo, něco tě zabolelo, takže už jsi necítil takové bezpečí jako v matčině lůně. Jedna tvá část se automaticky začala ptát proč. Zanedlouho potom si tatáž část začala říkat, že pocít jistoty, bezpečí a pozornosti si musíš nějak zajistit.“

„Ego, tehdy se narodilo mé ego!“ přerušil ho. Hned nato si uvědomil, proč mu žáci občas skáčou do řeči.

„Tehdy se oddělilo tvé ego, přesně tak,“ přitakal.

Tomáš se zazubil: „Ty jsi ve slovíčkaření ještě horší než já a to už je co říct!“

Kohl na jeho poznámku nějak nereagoval, pokračoval dál ve výkladu: „Ego začalo hledat způsoby, jak si zajistit pocit bezpečí, jistoty a pozornosti. Převzalo vládu nad tvou duší. Duše si umí získávat energii sama ze sebe. Je to takové perpetuum mobile. Ego tohle neumí. Proto musí energii získávat zvenčí – od lidí. Zkoušelo různé způsoby, opravdu různé. Z počátku bylo ještě dost nevyvinuté, a tak znalo jen jeden způsob – pláč. Pokaždé, když se ti něco nelíbilo, brečel jsi. Mnozí lidé zůstali při tomto způsobu i v dospělosti.“

„Takže ego krade energii jiným lidem. Neumí si ji vyrobit samo. Jako moje sestra. Pokaždé, když se jí něco nelíbí, rozbere si a přitáhne na sebe veškerou pozornost. V pubertě mě tím doopravdy štvála!“

„Ano, je to velmi oblíbený způsob. I když je velmi primitivní, na mnoho z nás neustále funguje. Někteří dosáhli na druhý stupeň. Když se jim něco nelíbilo, začali vším mlátit a třískat, dokud nedosáhli svého. Bohužel jejich rodiče byli příliš slabí, aby je v tom nechali. Proto to jejich dětem zůstalo i v dospě-

losti. Agrese je velmi oblíbeným způsobem získávání energie v dnešní patriarchální společnosti. Některé děti však došly ještě dále. Svých rodičů se ptaly dokola na tu stejnou otázku, dokud neslyšely příznivou odpověď. Některí rodiče na to skočili. Kdo při tomto způsobu získávání energie zůstal, je v dospělosti velmi neodbytný diskutér. Doslova tě dotlačí do toho, co chce slyšet.“

„Ano. Přesně tak to dělá můj otec. A jednoho agresivního také znám. Karel – můj kolega z práce. Myslím, že vůči mně trpí obrovskou agresí. Kdyby to nebylo společensky nepřijatelné, určitě by mi moc rád otřáskal hlavu o zeď.“

„Ano. Určitě to ve svých představách několikrát udělal,“ smál se Kohl. Opřel se v křesle, na chvíli se zadíval z okna a pokračoval: „Jako malý se Karel určitě pokoušel i o jiné postupy – snažil se ptát, zkoušel brečet, ale nejvíce se mu dařila agrese. Pláč, tázání i agresivita – všechno to jsou prostředky k zajištění energie. Když máš dost energie, cítíš se silný. To je úkolem ego. Vystavět co nejpevnější pevnost tak, aby na tebe ostatní nemohli. Ego totiž bere všechny bytosti jako oddělené, jako individuality. Myslí si, že každý člověk je nebezpečí a je třeba se před ním chránit. Je to pozůstatek našich zvířecích předků.“

„To ale není nic špatného, každý se snaží chránit sebe a svou rodinu.“

„Však já jsem neřekl, že to je něco špatného, Tome. Špatné je to, když se tou touhou po bezpečí necháš natolik ovládnout, že to brzdí tvou duši. Vzpomínáš? Když ses narodil, byla tvá duše a ego jedno. Souzněly spolu. Potom se ego oddělilo, začalo stavět pevnost a bohužel pro tebe v ní doslova zazdilo tvou duši. Jako malá si zvykla létat, prožívat zážitky, spojovat se a zase oddělovat od duší ostatních lidí a tvoje ego ji postupem času vytvořilo tak dokonalou hradbu, že lapá po dechu. Nejen, že jsi zazdil svoji duši, ale zároveň jsi přestal brát ostatním lidem energii.“

Tomáš se teď cítil hrozně ukřivděně. On přece svoji duši nezazdil! Chtěl to Kohlovi vysvětlit (určitě se mýlil), ale ten ho

nepustil ke slovu: „Proto se poslední dobou cítíš nesvůj. Proto máš deprese a nedokážeš pořádně jíst, spát ani milovat. Tvá duše dává smysl tvému životu. Bez duše jsme jen stroje, které ráno vstanou, jdou do práce, stráví odpoledne bez emocí při nesmyslných činnostech a jdou večer spát stejně prázdné.“

Zaklonil hlavu a povzdechnul si: „Jenže většina lidí to tak má, a přesto jsou spokojeni. Nedávají prostor duši, sají energii z ostatních a žijí relativně bezproblémový život. Proč to už u mě nefunguje? Já jsem se o to nikoho neprosil.“

„Já vím. Já vím. Je to zpočátku těžké. Nikdo nedokáže ovlivnit, kdy se začne probouzet. Prostě to najednou přijde. Nejdříve to je hodně zmatku, nepochopení a bolesti. Ale věř mi, že časem si budeš říkat, že bys raději žil duchaplný život, který je plný problémů, než život bez ducha. Vždy můžeš sedět v bezpečí a pohodlí doma a nic se ti nestane. Jenže když zavřeš dveře a zamkneš je, nepříhodí se ti ty špatné věci, ale ani ty dobré.“ Tomáš si teď vzpomněl na svou tetu. Často říkala něco podobného.

Venku se už smrákalo, dny byly stále kratší. Kohl se natáhl, aby přivřel okno – buch, cvak, otočil klikou a dál se věnoval svému hostovi: „Prostě někdy děláme všechno dobře, a přesto se cítíme nešťastní. Ovšem ve chvílích, kdy se cítíš nejhůře, nejvíce rosteš. Nejvíce se vyvíjíš. Víím, že bys to chtěl vyřešit teď hned. Zbavit se toho břemene. Nicméně od toho tu nejsme. Musíme se s tím břemenem naučit žít.“

Kohl se teď zadíval přímo do jeho skleslých očí: „Ale neboj. Nikoho to nepotká, pokud na to není připraven.“ Tomášovi při těch slovech zabloudily myšlenky k jeho snům, ale ještě necítil k jeho novému terapeutovi takovou důvěru, aby se o nich zmínil. Místo toho se otázal: „Mám tedy upřednostnit touhy duše nad touhami ega?“

„Naším úkolem je dostat se do stavu z dětství, kdy byla touha duše stejná jako touha ega. To je jediná možná cesta, jak být šťastný. Nemůžeš násilím protlačit vůli své duše. Takto to ne-

funguje. Násilí je nástrojem ego. Duše dělá vše s láskou. S ne-smírnou láskou. Může získat tolik energie, že ji ego už nebude muset brát ostatním. Tak se dostanou do rovnováhy. Ego bude mít dostatek energie, aby se cítilo silné, a duše bude mít volnost a zážitky.“

Kohl si všiml, že trochu tápe, tak použil příkladu: „Představ si vysokého politika, který dosáhl všeho, co si jen ego může přát. Má peníze, postavení i moc. Jenže si nemůže dovolit nikoho milovat, protože ztráta té osoby by mu automaticky způsobila bolest. Nemůže se chovat přirozeně, protože jeho postavení si žádá určitý styl vystupování. Nemůže mít žádné kamarády, kterým by se svěřil, protože jeho ego mu to neumožní. Přátelé v sobě vždy nesou skrytou hrozbu v podobě zrady.“

„Takže i když se zdá, že lidé, kteří dosáhli všeho, ve skutečnosti trpí, je to tak?“

„Ne nezbytně. Představ si, že ten stejný politik dal prostor své duši. Věří svým přátelům, dokáže milovat a nečeká od každého hned zradu.“

„Jak to dělá?“

„Buď dává prostor své duši přirozeně od malička, nebo ho to naučil někdo v dospělosti stejně jako teď já tebe. Postavení, moc a peníze jsou jen plody života, ve kterém dáváme prostor své duši. Když dbáme na to, aby se mohla naplno projevit. Bezpečí, pozornost a jistota jsou jen iluze a duše to ví. Opravdová jistota vyvěrá ve tvém nitru. Proto se duše v podstatě o nic nesnaží. Jen je tady a teď.“

Tomáš se protáhnul, posadil se daleko pohodlněji a řekl: „Začíná mi to dávat smysl. Nikdo mi to takto ještě nevysvětlil.“

„Bylo ti to předkládáno odjakživa, jen jsi to nechtěl vidět. Nebyl jsi na to připravený. Lidská mysl funguje úžasně. Můžeš ji naprogramovat tak, že uvidí jen to, co ty chceš. Proto je dobré používat i srdce, které ti pomůže zřít pravdu.“

„Jak rozeznám člověka, který dává prostor své duši, od toho, který to nedělá?“

„Napojeného člověka pozná tvoje duše. Až se naučíš znovu jí dávat prostor, stačí se jí zeptat. Dávej si na tyto soudy ovšem pozor. Po čase totiž zjistíš, že všichni jsou napojeni.“

Tomu nerozuměl, ale nevadilo mu to. V duchu si řekl: „Nemusím všemu hned rozumět.“ Zeptal se raději na jinou věc: „Předtím jsi zmínil, že se můžeme napojit na svou duši už v dětství. Souvisí to asi s našimi rodiči, že? Jaký je tedy správný způsob výchovy?“

Kohla tato otázka velmi potěšila. Oči se mu zaleskly a s radostí hned vysvětloval: „Správný způsob výchovy je takový, že sám máš probuzenou duši. Energie ti nikdy nedojde, protože z tebe vyvěrá a nemusíš ji nikde vysávat. Malé to podvědomě vnímá a přebírá. Ať už děláš cokoli, dobře nebo špatně, dítě to vnímá a dělá to taktéž. Když víš, co v něm probouzí a osvobozuje jeho duši, přirozeně mu dáváš prostor, aby se mohlo naplno projevit. Takové dítě pak sice pociťuje dílčí nedostatky pozornosti, jistoty a bezpečí, ale vcelku je většinu svého dětství v kontaktu se svou duší, dává jí prostor a to ho naplňuje neskutečným množstvím lásky, energie a naděje. Duše sama ví, jak nejlépe pracovat s egem, tyto děti nemají moc často problémy s jeho neposlušností. Samozřejmě si vždy musí projít obdobím života, kdy jim vládne ego, to je přirozenou součástí vývoje. U dospělých to ovšem přirozené není. Děje se to často, ale rozhodně to tak být nemá.“

Tomáše to dojalo: „Děkuji moc, Kohle. Takto mi to ještě nikdo nevysvětlil. Už chápu moji sestru. Od mala chtěla být krasobruslařkou. Trávila v zimě hodiny na nedalekém jezeře. Rodiče jí to pak zakázali, protože se o ni báli, a na umělé kluziště jsme neměli peníze. To ji zlomilo, už nikdy jsem ji neviděl tak šťastnou jako při bruslení. Úplně jsem na to zapomněl. Došlo mi to, až když jsme se o tom teď bavili.“

„Má duše pomáhá té tvé vzpomenout si na části tvého života, které jsi již dávno zapomněl. Z pohledu ega nebyly důležité, ale pro duši to byly neopakovatelné zážitky. Tvá prožívala zármutek tvé sestry společně s ní.“

„Ano, ano! Vzpomínám si, jak jsem sestru utěšoval, kupoval jí lízátka a byl jí pořád nablízku. Cítil jsem její žal, ale zároveň obrovský pocit vděčnosti, že máme sami sebe. Zvláštní. Opravdu jsem zapomněl, že se to kdy stalo.“

„Duše si pamatuje vše. Je bezprostředně napojena na duše ostatních. Je velmi mocná. Dokáže neuvěřitelné věci, pokud je volná. Je daleko mocnější než ta nejvyvinutější ega. Jenže své moci nikdy nezneužije – nemůže a ani nechce. Proč by to také dělala?“

„Takže když ji necháme projevit, zažijeme pocity, jako je láska a naděje – budeme plní energie. To je to, čeho se mi poslední dobou vůbec nedostávalo. Jak to mám udělat? Jak ji mám nechat projevit?!“ zeptal se nadšeně, až ho samotného udivilo, že se nechal tak unést.

Kohl se zadíval z okna. Ulice byla temná, nikde ani živáčka. Pohlédl na hodinky a dnešní sezení ukončil: „To si řekneme zase příště. Pokud chceš, uvidíme se za týden.“

„Rád přijdu. Co mám dělat, pokud se ty pocity bezmoci a beznaděje vrátí?“

„Zůstaň napojený. Špatné pocity nezmizí, ale budeš je snášet o dost lépe. Zvyk je železná košile. Chvilku se budeš muset snažit, ale později to budeš dělat automaticky. Pokud budeš napojený na svou duši, překonáš vše a ještě u toho můžeš tančit.“

„Jak můžeš tančit, když se svět okolo tebe zbláznil?“ pozvedchl si.

„Jak jsem před chvílí říkal, že se máme s tím břemenem naučit žít, tak já tvrdím, že bychom u toho měli tančit. Neboj, taky se to naučíš. Když bude nejhůř, zkus tohle.“ Přiložil si svoji chlu-